

Fakta Binjurebarkssvikt

Addisons sjukdom är en kronisk sjukdom där båda binjurarna förlorat en stor del av sin förmåga att producera det livsnödvändiga hormonet kortisol och även det saltkvarhållande hormonet aldosteron.

Brist på hormonet kortisol kan också uppträda vid vissa hypofyssjukdomar då hypofysen minskar eller upphör att tillverka hormonet ACTH, som normalt behövs för att stimulera kortisolproduktionen i binjurarna. En, i de allra flesta fallen, övergående kortisolbrist kan även uppträda vid behandling med höga doser kortison under en längre tid, till exempel vid olika inflammationstillstånd.

Symtomen vid kortisolbrist är ofta diffusa; trötthet, svaghet, illamående, aptitlöshet och viktnedgång förekommer ofta. Man kan drabbas av salthunger och bli yr vid uppresning på grund av blodtrycksfall. De flesta människor med Addisons sjukdom får en ökad pigmentering i huden; de ser "solbrända" ut. Vid svår brist uppträder kräkningar, magsmärtor, diarréer, uttorkning och feber. Tillståndet är då livshotande (så kallad Addisonkris) och kräver omedelbar behandling.

Diagnosen ställs genom att man mäter nivån av olika hormoner i blodet, vanligen i samband med en hormonbelastning, och tidigt på morgonen.

Vanligtvis får personer med kortisolbrist behandling med hydrokortison (=kortisol), i ett akutskede i form av injektioner, i övriga situationer i form av tabletter. Det är viktigt att veta att det rör sig om en ren ersättningsbehandling, det vill säga man ger bara den mängd kortisol som fattas och inte något överskott. Därför ger behandlingen inga biverkningar, som kan uppträda när man ger större mängder av kortisol vid behandling av andra sjukdomar. Nästan alla personer med Addisons sjukdom brukar också behöva ett tillskott av det saltkvarhållande hormonet aldosteron i form av Florineftabletter.

Källa: Svenska Endokrinologföreningen